

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fil. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
Dr. Tóth János.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. sz.
Hirdetések árai: Egy háromhasábos petitsor ára 16 fillér.
Többszöri közlésnél árkedvezmény.
Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fil.

Nyitramegye főispánjának kitüntetésé.

Nyitravármegye főispánját, Thuróczy Vilmost a hatalom polcáról lelökött Tisza István és utódja báró Fehérváry mint főispánnak tartották, a ki nem csak szívvel-lélekkel, hanem az eszközökben nem válogató lelkiismerettel is szolgálja a liberális rendszert és a mindenkori kormányok politikáját.

Azért volt kedves Thuróczy Tiszának és azért áll nagy kegyben a jelenlegi alkotmányellenes kormánynál is. Ennek a kedvességnek és kegyeltségnek a kifolyása az a kitüntetés, melyben Thuróczy Vilmos részesült azáltal, hogy őt a király valóságos belső titkos tanácsosává nevezte ki. A ki tudja, hogy nálunk minden királyi kinevezés és kitüntetés a kormány előterjesztése alapján történik, kivéve az aranygyapjas rend adományozását, az Thuróczynak a kinevezésében sem láthat egyebet, mint a kormánynak egy tényét, mely egész jellegét magától a kormánytól, ennek politikai irányától és szellemétől nyeri.

Am a kormány ennél a kinevezésnél nagyon is érezte, hogy képtelenséget és a politikai erkölcsök szempontjából erősen kifogásolható dolgot művel, midőn Thuróczyt ilyen kitüntetésre ajánlja a

királynak, azért ravasz furfanggal ugyanakkor két katolikus főpapot is felterjesztett ugyanilyen kitüntetésre, hogy ezzel csökkentse annak a jogos megütközésnek a hatását, melyet Thuróczy kinevezése Nyitramegyében és az ország mindazon helyein kelthet, a hol ennek az úrnak egyéniségét és érdemeit ismerik.

Erdély lánglelkű, kitűnő főpapjának gróf Majláth Gusztávnak és a váci püspöknek gróf Csáky Károlynak kitüntetés a jelen esetben egy arany keret, melybe a kormány valódi műértékkel bíró képek mellett, egy füschernek a silány alkotását foglalta be, hogy ennek szemet szűrő hibáitól a közönség a becses és értékes képek kedvéért szivesebben eltekintsen.

De sajnos, a szemet szűrő hibák olyan élesen rívnak le a képről, hogy lehetetlen fenn nem akadni rajtok, ez a fennakadás azonban, az összkép gyenge alakjának ez a szemet bántó nézése nem zavarhatja azt az örömet és élvezetet, melyet az aranykeretes kép művészi tökélyű részeinek a szemlélete nyújt nekünk. Hiszen jól tudjuk, hogy a gyöngyhalászok, a kik leszállva a tenger fenekére kagylókat és mérget tartalmazó ásványokat halásznak ki, úgy azokat, mint emezeket is üvegbura alá teszik. A drága

kagylókat azért, hogy a bennök levő gyöngyök kristályosodását elősegítsék, a mérges ásványokat, pedig azért, mert velők, mint unikumokkal a természetrajzi ismeretek körét lehet bővíteni.

A gyöngyhalász ime egyformán bánik a kagylóval és a mérges kővel, de azért ki mondaná, hogy a kettőnek egy az értéke? Ez a hasonlat teljesen helyénvaló lesz, ha azt az egy kiigazítást teszünk meg rajta, hogy a kormány tagjai nem gyöngyhalászok, hanem kalózkodók, a kik néha gyöngyök halászatára is ráadják a fejüket.

Évszázados gyakorlat volt az Magyarországon, hogy az olyan nagy kitüntetések, mint a minő a valóságos belső titkos tanácsosság, országos névvel bíró és kiváló érdemeket szerzett férfiaknak adományoztattak. Thuróczy Vilmosnak van e országos neve? Van. Jól ismerik őt mindenütt e hazában az 1895 és 96-iki választásokból, melyek alatt a főispán úr és emberei annyi szemetet hordtak össze rendszerök alátámasztására, hogy bőven telt belőle Stomfán, Girálton, Csacán, Várnán, mindenütt, a hol az a nemes törekvés lelkesítette a liberális kebleket, hogy a rablott és sikkasztott mandátumokból szemétdombok felett építsék fel hatalmuk sárfészkeit.

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCÁJA.

Két nap az Adrián.

Az utazásnak is van divatja, épp úgy, mint az öltözködésnek, vagy a tarsalgási illemnek. Az utazási divat úttörői az angolok és amerikaiak, a kik csodálatos érzékkel tudják felfedezni mindazt, a mi az utazást kellemessé teszi. És csak természetesen, hogy minden szokás, mely által az utazás igazán kellemessé válik, gyorsan elterjed, hódít, divatossá lesz.

A legújabb utazási divat azt írja elő, hogy ha a turista néhány hétig városokban, hegyekben és völgyekben járt-kelt, ha már eleget izzadt a száraz földön, tele szította magát jó levegővel, de bőven vasúti porral is, akkor azután egy-két napi tengeri útra keljen. A tengeri utazás a fáradt idegeket felüdíti, a szemnek pihenést szerez, a tüdőt életető levegővel tölti meg.

Ennek a célszerű divatnak hódolva, svajci és felsőolaszországi utazásunk után Triesztben hajóra szálltunk, hogy végig menve a dalmát partvidéken, megismerkedjünk ennek a reánk magyarokra nézve mindig érdekes területnek sajátjaival, s e mellett a tengeri levegő jótékony ha-

tásaiban részesüljünk. Utunk Pola-Lussinpiccolo-Zara-Spalato-Ragusa felé vezetett. Ezek a helyek mind a triest-cattarói útvonalba esnek, Cattaro a vonal végső pontja, mely Ragusától még négy órai távolságban van.

Az osztrák Lloyd gyors gőzöse, a „Graf Wurmbrand” Triesztből Ragusába 24 óra alatt siklik le. Ez oly gyorsaság, mely még a vasutak gyorsvonatainak rohanásától elkényeztetett emberre is csábítólag hat. Növeli ezt a csábító erőt az a körülmény, hogy a „Graf Wurmbrand”, a legfényesebben berendezett hajók egyike. Örömmel néztünk tehát eleje a tengeri útnak, melyhez a kellemes izlettető az előző napon tett és pompásan sikerült miramare kirándulásunk nyújtotta.

Örömmel azonban korai volt, mert a „Graf Wurmbrand” mattot kapott és belekerült az osztrák Lloyd javító műhelyébe, a hol hosszú időre megrekedt. Helyette a társaság az „Almissa” nevű postagőzöst indította el, egy nagy, de kezdetlegesen és hanyagul berendezett tengerjárót, mely a gyorsasági vonal irányában haladt ugyan, de sokkal lassabban, úgy hogy ugyanazt az utat, melyet a „Wurmbrand” 24 óra alatt szokott megfutni, a tehetetlen Almissa 36 óráig járta. Megjegyzem, hogy „Almissa” nem valami tündérisasszonynak a neve, ha az volna, akkor nem

őcsarolhatnám, mivelhogy a hölgyek megharagudnának érte. Almissa parányi kis város Spalato és Ragusa között, egykoron hírhedt fészke volt a tengeri rablóknak, de még így is csak félve merem kritizálni a nevet viselő hajót, mert könnyen meggyúlhetik a bajom azokkal, a kik a muskát borokat szeretik, Almissa hegyei ugyanis kitűnő muskát bort teremnek, mely Vino Monte Rosa d'Almissa név alatt nagy keletnek örvend.

A hatalmas tengerjáró 300 utast vett fel Triesztben. A felszállás alapos rendetlenségben ment végbe. Az utazó közönség egy része vásárosokból állott, a kik baromfit, zöltséget és különféle élelmi cikket vittek Pólába. Nagy kosaraikkal csak nehezen mehettek előre a szűk feljáró hidon, melyen veszedelmes tolongás támadt. A hajó környékét tömerdek kíváncsi ember lepté el, a kik a feljáró híd előtt tülekedve hemzsegték, s annál nehezebbé tették a felszállást. A felügyelő rendőri közeg a nagy zürzavarban teljesen elvesztette a fejét, úgyszintén a hajó tisztje is, aki a jegyeket vizsgálta.

A jegyvizsgálatnál általában az egész uton feltűnő gondatlansággal jártak el. Így például a körjegyeket a felszálláskor meg sem néztek, senki sem törődött azzal, hogy a körjeggyel bíró utas hova utazik, az utazás alatt pedig, az egész két

Van országos neve Thuróczy Vilmosnak az ez évi januári választásokból is, mert az általa felavatott rendszer Privigyén olyan választási csínnyel gazdagította a liberális állam művészet körét, a mely egyfelől a becsületességnek nagyobb mérvű látszatát bírja, másfelől páratlanságánál fogva mintának is pompásan beválik.

De érdemei is vannak Thuróczy Vilmosnak. Ne keresse ezeket az érdemeket senki sem azon a szűk téren, mely Nyitra város és Nyitramegye körül terül el. A főispán ur mindig magasabb nézőpontokra szegezte szemét, munkásságának tágasabb tért keresett. Ő először is minden kormányrendszert hűségesen támogattott, a Szapáry Gyulát, Wekerle, Bánffy, Széll Kálmán, gróf Tisza István és báró Fehérváry Gézáét. Jó volt neki a gavalér Szapáry Gyula, a hebe-hurgya Wekerle, a jogtíró Bánffy, a becsületes Széll, a kalandor Tisza, a szemétt népe Fehérváry. Hát nem országos stílus fel fogás, nem szélesre nyílt férfiúi kebel kell ahhoz, hogy valaki a politikai rendszereknek ilyen sokféleségében mindig megtalálja azt a megingathatatlan támaszpontot, melyen az egyéni és hatalmi érdekek a haza érdekével összevág?

A kik férfiak, azok politikát folytatnak és szolgálnak, Thuróczy Vilmos kormányokat szolgált és odaállott kötélnak a legellentétesebb politikai és közigazgatási rendszerek felvonásához és megerősítéséhez. Ez egy páratlan érdem a kormányok körül és minthogy minden kormány országos kormány, nyilvánvaló, hogy Thuróczy Vilmos érdemei országos érdemek.

A néppárt Nyitramegyében volt legerősebb, kezdetben úgy állott, hogy biztos többsége volt a vármegye mind a tizenegy kerületében. Thuróczy ezzel a nagy erővel szemben a legvadabb erőszak és jogfosztás eszközeit használta s

napon át legcsekélyebb ellenőrzés sem volt a hajón, senkinek eszébe sem jutott kérni a jegyek előmutatását, a hajó tisztikara a közönség között nem is mutatkozott, kivéve a kapitányt és helyettesét, a kik a fedélzeten sétálgatva töltötték idejüket. A kiszállásnál a jegyeket egyszerűen átvetették, de meg nem nézték. A legkisebb svajci, vagy bajorországi tavon nagyobb az utasok ellenőrzése, mint ezen a tengeri uton, a hol pedig ugyancsak vegyes közönség verődött össze.

A felszállásnak felőráig tartó zajos jelenetei után, kétszeri kürtöléssel jeleztek, hogy felszedik a horgonyokat, s a hajót neki lödítják a mérhetetlen tengersíknak. Egy gépcsavarral felhúzták a vastag horgonykötelet, mely mint kígyó siklott végig a fedélzeten, jól megdörzsölve néhány macskakodó utas lábait, a kik a matrózok ismételt felszólítása és kérése ellenére a hajónak azon az oldalán maradtak, a melyiken a horgonykötélnek kellett áthúzódnia. Nincs engedetlenebb elem az utazó közönségnél. Vasuton a kalauzok hiába kérik a publikumot, hogy ne szállja meg, ne lépje el a kocsiak tolyosait, a miből sok kellemetlenség származik, hajón a matrózok hiába könyörögnek egy kis helyért, a melyre nekik a hajó elindulásánál, vagy kikötésénél szükségük van. Ez az engedetlenség most megboszlata magát, s mikor a

ezzel a vármegye nyugati kerületeiben a népet a nemzetiségi izgatók táborába hajtotta. Azután, mikor Széll Kálmán a hosszú kezű nyitrai uraktól erélyesen követelte, hogy huzzák be az ujjaikat, Thuróczy törvénytiszteletet szimulált, de Tisza István alatt már ismét marta a néppártot, s ha nem is sikerült neki halálra marni az erősen szervezett pártot, mégis újabb sebeket ejtett rajta — a törvénytelenesség eszközeivel. Ez vajjon nem országos érdem-e egy olyan kormány alatt, mely a törvénytelenesség jegyében született és él?

Vége nem országos érdem-e az, hogy Thuróczy a nemzeti ellenállásnak és jogvédelemnek ezen napjaiban még csak az újját sem mozdította meg, hogy a vármegye törvényhatóságának alkalmat adjon, módot nyújtson az alkotmányellenes kormányzás ellen való tiltakozásra a nemzeti jogokért való hazafias szóemelésre. Sőt egyenesen ellene volt a vármegyei közgyűlés összehívásának, hogy ezzel is szolgálatot tegyen a törvénytelen kormány érdekeinek, melyek nemzetünk és alkotmányunk érdekeivel a legmervebb ellentétben állanak.

Nem országos érdem-e ez egy olyan kormány szemében, melyet a magyar képviselőháznak a törvény és alkotmány alapján álló elnöke szemétt népek nevezett.

Egy ilyen kormánytól melyik főispán kapjon magas kitüntetést, ha nem Thuróczy Vilmos? A kik ezzel a kormánynyal tartanak, siessenek Nyitramegye főispánjának gratulálni.

A hadgyakorlatok vége.

Nyitra ismét visszanyerte régi filiszterképét. A katonák elvonultak, a városház előtt játszott banda tudja Isten hol muzsikál, mire e sorok napvilágot látnak. A Tóth Vilmos utcából kivonult a pezsgő élet, melyet a visszakerült honvédek sem képesek újra feltámasztani.

Feledhetetlen szép látványt nyújtott a ka-

sebesen sikló kötél néhány kényes lábat jól megsürolt, bezeg elment a kedve mindenkinek a hajónak azon az oldalán állodogálni.

Egy hosszabb vízi uton a közönség rendszeren csak a hajó elindulása után szokott elhelyezkedni, mert csak akkor tűnik ki, hogy a tenger szele a hajónak melyik oldalába köt bele, csak akkor lehet kipróbálni azokat a helyeket, melyeken a naptól és szeltől megóva lehet a kilátást élvezni. De van-e a tengeren kilátás? Van bizony és pedig nem csak a mi utunkon, a hol partvidék mentén, hegyek és szigetek között halad a hajó, hanem minden tengeri uton. Maga a tengersík nyújtja a felséges kilátást, melyet kicsinyelni, vagy megvetni nem lehet, de nem is szabad. A ringó hajón állani és a menet irányában sokáig a siktenger messzeségébe nézni, legjobb óvszer a tengeri betegség ellen.

De most ne erről, hanem az utasok elhelyezkedéséről legyen szó. A kik többen utaznak, azoknak egy kevés élelmesség mellett nem nehéz jó helyhez jutni, mert a hajón e tekintetben korlátlan szabadság uralkodik, a ki bírja marja. Az elfoglalt jó helyet a társaság egyik tagja általában őrzi és védi a hely- és széktolvajok ellen, kiknek száma légió. Ezeknek jelenléte a magános utazó emberre nézve valóságos csapás.

tonaság kivonulása szept. 12-én. Már reggel fel hétkor — írja tudósítónk — ott állottam a Zobor csücsén a milleniumi emlék alatt. Egyetlen egy lény sem volt látható, még egy madár sem kóválygott a levegőben.

Hatalmas távesővémvel keresve keresem a hadsereget, sehol még egy ólomkatonát sem látni, pedig a táveső oly kitűnő, hogy öt kilométernyi távolságból még egy szaladó nyulat is élesen lehet vele észrevenni. Később megnépesül a Zobor. Mintegy 20 vállalkozó akadt, aki a milleniumi csücsöt választotta megfigyelő állomásnak és elhelyezkedtek a gerecséri erdő felett lebegő sziklák mögé, hogy a hűvös szél ellen némileg védve legyenek.

Alant a ködfátyol mindjobban ritkulni kezd, s lassankint élénkül a sátoztábor. Huszárok ügetnek a hófehérségű uton, majd gyalogosok menetelnek keresztül kasul a szántóföldeken össze-vissza, hosszú sorokban egymásután, de innen a magasból nézve oly kicsinyek akárcsak a hangyák. Egy-egy zászlóalj szabad szemmel nézve inkább hosszú hernyónak látszik, mint végig csúszik sötét testével a zöld réten. Csak a távesővel kivehetni az ütemes menetet, meg a parancsnokló tiszt kardvillanását, amint megálljt kommandíroz csapatának.

Ezután tüzerek vonulnak hosszú sorban, ágyuk, szerkocsik gurulnak az árnyas fasorok alatt előre, mind az előirt Pográny, Geszteirányban, melynek határában fog lefolyni az V. pozsonyi hadtest, tehát 17 vármegye összes katonáinak ezidei nagy ütközete.

Tizenhét vármegye katonája! Mennyi ember az, és mégis elvész a roppant térségen, mert a Zobortól délkeletre terülő dombvidék akkora terület, hogy rajta — laikus fogalom szerint — a monarchia mind a 15 hadtestét lehetne elhelyezni. Katonai fogalom szerint persze egészen más; ott a gyalogság három-négy ezer lépésről már „érintkezik” egymással a Manlicher puska segítségével, hogy a tüzéségről ne is szóljunk, mely ágyuival tizezer lépésnyire már oly közel van, hogy szinte szorognak egymás közt.

Zobor tetejéről legjobban lehetett gyönyörködni a tüzéségi harcban. Mintegy 8 különböző helyen szólaltak meg az ágyuk, melyek koszerű formában voltak felállítva roppant távolságban egymástól, de kitűnően kivehetők a nagy fehér füstgomoly miatt. A távoli ütegek lövése — néma volt, csak a kavargó füstfelhőből lehetett következtetni, míg a pogrányi mezőkön felállított ágyúütegek tompa dörgése felhatott a milleniumi emlékhöz is. Az erős szél kikapta a hatalmas fehér

Ha sok járás-keles és próbálgatás után jó helyet sikerült szereznünk s jó kedvvel oda cipeltük a támlásszéket, melyet egy őrizetlen pillanatban valahonnét elragadtunk, akkor vagy ne örüljünk ennek a helynek, vagy ha örülünk neki, akkor ne mozduljunk el onnét, mert holt bizonyos, hogy többé oda vissza nem kerülünk. Hiába tesszük rá a székre felöltőnket, kézi táskánkat, ez semmit sem használ. Az egész cók-mókot szépen leteszik a székről, felöltőnket neha még gondosan össze is hajtják, a helyünket és székünket pedig úgy elfoglalják, mintha soha sem volt volna a miénk.

És ez ellen a tolvajlás ellen nincs védő szer, sem jogorvoslat. Egy ilyen kitűrt utas a kapitányhoz fordult panaszával. „Nincs erre paragrafus a tengeri jogban”, mondotta mosolyogva a kapitány. „az elhelyezkedésre vonatkozó dolgokat intézzék el az utasok egymás között.” Ilyen válasz után a kitűrt utas egy kicsit még bosszankodik, azután pedig az uralkodó szabadság oltalma alatt más helyet megy keresni, okkalmóddal, vagy a nélkül.

A tenger nyugodt, a nehéz hajó mélyen ékeli be magát síkjába, a hullámok ringását alig érezzük. A mint elhagytuk a trieszti kikötőt, dél-nyugat felé kanyarodunk, a hol Istria olajfás halmai köszöntenek minket. Az olajerdők halvány

füstgomolyt az ágyu csövéből és végig hengerítette a réteken, miközben olyan alakokat vón mintha égiháboru volna kitörőben.

Tizenegyre aztán lecsendesült minden. A katonák fáradtan szerteszéjjel oszladoztak, minden ezred a legközelebbi vasutat kereste elvonulása célpontjául. Legtöbben persze Nyitra felé, mások Maróthon, Verebélyen szálltak a gőzocsiba, míg a 71. trencsényi bakák Zserének menetelve Nagytapolcsányban szállottak vasutra.

Legnagyobb kontingenst mégis a nyitrai állomás szállított tova, hol Hradil Ferenc állomásfőnök emberfeletti erővel dolgozott késő éjszakáig, míg a tömérdek néptömeget kocsiba helyezni tudta.

A gyakorlatról egyébként beavatott körökből a következő értesítést vettük:

A f. hó 12-én véget ért nagyobb szabású őszi fegyvergyakorlatok, amint már jeleztük, ezred gyakorlatokkal vettek kezdetüket, majd aztán követték a dandár és hadosztály kötelekében lévő gyakorlatok, míg végül az V. hadtest összes csapatát a m. kir. 37-ik honvéd-nyitragyaloghadosztállyal egyetemben végezték a hadtest kötelekében lévő gyakorlatokat. A honvéd hadosztály dandárgyakorlatait külön-külön végezte és pedig a pozsonyi dandár Selmecbánya, a nyitrai dandár pedig Léva környékén. Mindkét dandár dandárgyakorlatait a kerületi parancsnok, Benedek Andor altábornagy megsemmisítette egy-egy napon át. A honvéd-hadosztálygyakorlatok Beősze Gyula altábornagy vezetésével végezték, még pedig Léva és Aranyos-Maróth között.

A hadtestgyakorlatok Pilishegy, Gesztpográny és Bélád vonalában egyrészt és Nyitra meg Verebély vonalában másrészt ejtettek meg.

Kimagasló része e hadgyakorlatnak a f. hó 12-én megtartott gyakorlat volt, mely napon a 37-ik honvéd-nyitragyaloghadosztály Pilishegy és Bélád vonalában védőállást foglalt a közös hadseregben 14-ik és 33-ik gyaloghadosztályból alakult Vinzor Antal altábornagy parancsnoksága alatt lévő V-ik hadtesttel szemben. A honvéd-hadosztály feladatát fényesen oldotta meg, amennyiben a hadtestnek Nyitra—Bodok irányában kifejlesztett főtámadása ellen hat zászlóaljja és egy egész hadtest-tüzérezreddel hatalmas ellentámadást intézett, mely a hadtest előretörését megakasztotta és feladata sikeres megoldását megihusította.

A záró megbeszélésnél a hadtestparancsnok a gyakorlatokon részt vett összes tábornokoknak, törzs- és főtiszteknek, nemkülönben a csapatok összes legénységének a kiváló magatartásért legmelegebb köszönetét és elismerését nyilvánította.

hatteréből magas falak és tornyok bámeszkodnak a távolság fatyolozott képeire, *Pirano* tornyai, melyeket erős kövek védenek az öböl laza talajának ingadozásai ellen. Világító tornyok, magas fekvésű községek, várak tartják megszállva a partvidéket, az egyedül álló, uralkodva kiemelkedő *Buje* nevezetű városkával, melyet Istria kémenek (lo spia dell' Istria) neveztek el.

A nyugati part mellett haladunk, oly közel hozzá, hogy egy jó úszó fáradság nélkül érne el, jól látjuk *Rovigno* gyönyörű fekvésű dómját és a *brioni* szigeteket, azokat a csodálatos kötermő telepeket, honnét az adriai tenger egykori urai a velenceiek a kötömböket vették hidaik és palotáik építéséhez. Némelyiken még láthatók azok a mély és széles nyílások, melyeken át a munkások a kőbányákba lehatoltak. Nem egy verejtékesepp és könny tapadt ezekhez az ólomszürke kőfalakhoz, melyek közt Afrikából ide hurcolt rabszolgák és elítélt gonosztevők emelgettek súlyos csákányait. A szigeteket keskeny tengerszoros választja el a szárazföldtől, hajónk végig megy a szoroson, s alig hogy elhagyta azt, feltűnik a szemhatáron *Póla* őrtornyaival, melyek a kikötőbe való behajózást védelmezik.

Triesztből hat óra alatt értük el az osztrák-magyar monarchiának ezt az egyetlen hadi kikötőt,

Végül fejeleljük, hogy a gyakorlatok leg-többjén József főherceg és Augustus főhercegszszony ő fenségeik, valamint Nyitra város és környéke érdeklődő közönsége mint néző nagy számban vett részt. Különösen kiemelendő, hogy br. Steininger Károly hadtestparancsnok öngyémeltősága az egész gyakorlatok tartamára az éjjeli váltalakat és előőrök felállítását a legénység és anyag kimélete szempontjából beszüntette. Mely intézkedésnek köszönhető, hogy az egészségi állapot az egész hadgyakorlat alatt kiválóan volt nevezhető az összes csapatoknál.

Ujdonságok.

Személyi hírek. *Jeszenszky* Alajos apátkanonok ő excellenciája a püspök ur képviseletében f. hó 11-én Budapestre utazott az antialkoholikus congressusra. — *Dr. Babó* Tivadar kórházi főorvos az antialkoholikus mozgalom egyik legagilisabb és leglelkesebb híve hasonló célból Budapesten időzik. — *Beldk* József székesegyházi sekrestye igazgató felvidéki utjáról hazaérkezett. — *Dr. Fischer* Ede, kir. alügyész, Oravicáról megérkezett, ahol miat tartalékos honvéd hadnagy részt vett a hadgyakorlatokon.

Egyházmegyei hír. *Rezan* Antal nyitraegyházmegyei áldozár, segédlelkési minőségben Ivánkára disponáltatott a betegeskedő plébános kisegítésére.

Zsinati vizsgálat. Spanyol István zákopcei segédlelkész a múlt héten tette le sikeresen a plébánosi vagy más szóval prosynodalis vizsgálatot a helybeli bizottság előtt.

Kántor változás. A helybeli róm. kath. kántor, *Sztraka Pius* aki kellemesen csengő hangjával és mesteri orgonajátékával emelte az áhitatot, távozik városunkból. F. hó 13-án megválasztott Besztercebányán karnaggyá. A távozó művész rövid két évi ittléte alatt nagyon megkedveltette magát, nem volt nevezetesebb zeneestély, amelyen nem működött volna közre s mindig nagy tapsokat aratott. Ezen szempontból távozását sajnáljuk, de a másik szempontból hogy előkelőbb állást és tisztességesebb anyagi viszonyokat biztosított magának, mint a nyitrai kántori állomás, csak örülni tudunk és új állomásán is a nyitraiakhoz hasonló sikereket kívánunk.

Kinevezés. A belügyministerium vezetésével megbízott belügynök vármegyénk területén a csornoki anyakönyvi kerületben Gyurják Józsefet anyakönyvvezető helyettesé nevezte ki.

Bimbó hullás. A helybeli Mária congregatio egyik buzgó tagját *Báthy* Mariskát ragadta ki a halál az elők sorából f. hó 13-án élte legszebb korában. Alig két hete betegeskedett, valahol meghűlhett, s gyors pusztulással közeledett halála felé, a melyet keresztény megadással

fogadott. Peldás buzgalommal meggyóút, megáldozott, s fölvette az utolsó kenetet. Igen szép temetése volt, a helybeli kórházból nagy részvétellel kísérték ki utolsó útjára f. hó 15-én, résztvettek temetésén testületileg a Mária-congregatio tagjai. Az engesztelő szent mise áldozat következő napon volt.

A piaristák rendgenerálisa Nyitran. Brattina Adolf, a piarista-rend római egyetemes főnöke e hó 15-én Vinas Tamás titkára kíséretében Nyitrára érkezett. A generális Krakóban is megfordult, onnan Trencsénybe indult s két nap mulva Nyitrára érkezett, a rendi viszonyok, fegyelem stb. tanulmányozása végett. Brattina ur szombat a püspök ur ő exciájánál is tisztelgett. F. hó 16-án meglátogatta a helybeli főgymnasiumot is, ahol a tanári kar nevében Sarmaságh Géza főgymn. tanár magasán szárnyaló, classicus latin beszéddel üdvözölte, nevében Horvát Sándor főigazgató megköszönte a fogadtatást, majd társaságában megtekintette az összes osztályokat, s ma tovább indult az ország egyéb piarista rendházainak meglátogatására.

A nyitrai kath. legényegylet elnöksége a rohamosan közeledő teli estekre nagy-szabású előadások által akarja vonzóvá tenni az egyelet életét. A tudományok majd minden ágából előadásokat fognak rendezni, különös tekintettel a modern socialis kérdésekre. Ezen előadások megtartására fölkerik a tudományos világ jeleseit, akik miként a multban úgy a jövőben is készségesen vállalkoznak az ismeretterjesztés rögös útjára, hogy megmutassák miszerint együtt éreznek az iparos osztálylyal, bajain segíteni készek a lehetőség határáig, mely azonban nem ismer pusztulást, hanem szeretetet, mely nélkül a világot megreformálni nem lehet.

A nyitrai r. k. leányiskolába lapunk zártáig beiratkozott 607 növendék és 134 ovodás, ezen számok mindenszentek felé még gyarapodni fognak, amennyiben a beköltözés idején a szolgálat cserélés alkalmával 30—40 gyermek is beiratkozik. Ezen 607 növendék 8 osztályba van beosztva, mely beosztás az új plébános, dr. Puchovszky Bálint igazgató elnöklete alatt f. hó 13-án tartott tantestületi gyűlésen történt, mely alkalommal az osztályvezetést a következő okleveles tanerőkre bízták: IV. o. Koch *Cloelia* III. A. o. Baráth *Regina*, III. B.) o. Paul *Luidgartis*, II. A.) o. Bauernfeind *Agnes*, II. B.) o. Bingham Ildi kisaszony, II.—III. C.) o. Rédeky Iren kisaszony, I. A.) o. Dobrovzsky *Romana*, I. B.) o. Kajdy *Jozefa*. — A kis liliputi sereg vezetője ez idén is a kitünő övönő: Baronek *Gabriella* nővér, aki mellett a kis óvodában Kakics *Alphonsa* nővér működik. Isten bőséges áldása kísérje működésüket.

Halálozás. Horváthy Adolf elete 91-ik éveben szeptember hó 11-én a halotti szentségek ájtatos felvétele után elhunyt. A boldogultban Horváthy Imre nyitrai m. k. pénzügyőri főbiztos édesatyját gyászolja. — Béke poraira!

tőjét, óránként 10 tengeri mértföldet téve meg. Időközben a hajón ebéd is volt, melyen azonban kevesen vettek részt. Az utasok nagy részén észre lehetett venni, hogy nem jól érzi magát, baja ugyan senkinek sem lett, de rosszullét miatt sokan panaszkodtak. Ilyenkor nem szabad enni mindaddig, a míg a rosszullét el nem mulik, s a míg az ember meg nem éhezik. Ezt a szabályt hajónkon sokan követték, mert a hajó étterme, jól lehet alig harminc embert fogadhatott be, az ebéd ideje alatt felig üres volt. Az étkezés a hajón aránylag olcsó, de nem sokat ér. Voltak olyan résztvevők is, a kik csak éppen hogy megizlelték az ételeket, melyekből különben sokat tálnak fel és sok felét.

Polában az idegent ugyanaz a népkeverék fogadja, melylyel ezen az úton mindenütt találkozunk, olaszok és horvátok, illetőleg szerbek. Az olaszok elenyésző kisebbségben vannak, egész Istria és Dalmáciában körülbelül 16 ezerre rug a számuk, de ahol csak néhány százan is vannak, ott már nagyon észrevehető és érezhető a jelenlétük. Olyanok, mint olaszországi fajrokonai, házuk, ruházatuk piszkos, modoruk és beszédük szenvedelmes, igényeik egyszerűek, sőt csekélyek, munkabírásuk bámulatos. Az olasz faj leginkább a városokat lakja, a melyekben éppen azért nem

szabad tisztaságot és csint keresnünk. A középkorban azonban, templomok, múzeumok, hidak, hatóságai házak igen szépek, nincs Istria és Dalmáciában egyetlen egy város sem, ha még oly parányi is, melynek a középkorban sorában egy-egy műremeke nem volna.

Az olasz jellegnek megfelelően Póla is poros, forró, fakban és árnyas helyekben szűkölködő, de gazdag műremekekben. A lakosság érdeme az, hogy bámulatot keltő épségben őrizte meg a római korszak nagyszerű emlékeit, Augustus tempomát, az arénát, arany kaput (Porta Aurea) és egy korinthusi stylan emelt diadalívet a Krisztus utáni első századból. Az Augustus császár tiszteletére (19-ben Kr. e.) épített templomnak az előcsarnoka, oszlopai és — a mi a legcsodálatosabb — a homlokfal díszítményei még majdnem teljesen épek, mintha nem járta, nem örölte volna őket az idő vas foga.

Külsőleg még ép az arena, vagy amphiteatrum is, melynek három emeletes magas falai nem sok tatarozást igényelnének, hogy az épület eredeti állapotába visszaállíttassék. Csak műérzékkel bíró nép volt képes arra, hogy kezet fogva a kíméletlen időjárás szelíd változásaival, emberi segéd-eszközökkel is fentartani segítse a római csázrok hanyatló korszakának ezt a jellegzetes emlékművét.

Áthelyezés. A „Kis Magyar-Alföld” szerkesztőjét Molnár Kálmán M. Á. V. főtisztet saját kérelmére felettes hatósága Budapestre helyezte a nyugati pályaudvarhoz. Molnár ur azért a lap kötelekében megmarad. Eddigi működésével Ujvárbán sok életrevaló eszmét pendített meg, lelkes író, lelkesedése csupa tűz. Kitüntetéséhez mi is gratulálunk.

Névmagyarosítás. Köck József nyitrai posta és távirtda segédtiszt vezeték nevét belügyminiszteri engedéllyel Kovácsra változtatta.

Tanítónői kinevezés. Az üresedésben lévő tavarnoki tanítónői állásra Horcsin Vilma neveztetett ki.

Honvédeink itthonn. Mig városunkon keresztül egymástól vonultak át a soproni, kanizsai, trencsényi ezredek, addig derék honvédeink Léva és Selmecbánya vidékén gyakorlatoztak, és onnan vonultak Pográny felé, hogy a főútközvetben résztvegyenek. A lefúvatás f. hó 12-én délelőle történt, s akkor derék honvédeink hosszú távollét után ismét városunkba érkeztek.

Egy elfeledett szobor. A nyitrai törvényszéki palota előtt felállítandó Szűz Mária szoborra adakoztak e héten: H. A. Nyitra 4 kor. Egy ismeretlen „Bende Imre püspök úr tartós egészségeért” jelége alatt 5 kor. N. N. úr Komjáth 20 kor. Összesen 29 kor. Hozzáadva a lapunk előző számában kimutatott 1210 koronához lesz főösszeg 1239 kor. Isten fizesse meg!

Helyreigazítás. Lapunk előző számában „Egy jegyző hőstette” cím alatt szénice-vidéki levelezőnk ismertetett egy alkohol-mérgezési esetet, melyben előadja, hogy Csecha István munkást Görög császári jegyző egy kocsmában egy liter pálinkával leitatva, minek következtében az illető szegény ember meghalt. — Levelezőnk említette, hogy a társaságban Rakovszky Vilmos, szenici jegyző is jelen volt. Ez utóbbi állítását levelezőnk még a múlt vasárnap érkezett levelében — mikor már lapunk szétküldve volt — oda helyesbítette, hogy nem Rakovszky Vilmos, hanem egy másik úr volt a vadász-társaság tagja, mit is ezennel helyreigazítottunk.

Krizsan Mihály, pápai t. kamarást a budapesti központi papnövelde kormányzó helyettesét f. hó 12-én jelölték a budapest józsefvárosi plébániára. Krizsan úr nagy-sztricei (Trencsén m.) születésű, 28 éven keresztül volt józsefvárosi segédlelkész, és a hol megfordult mindenütt megkedvelték; több ízben pályázott a fővárosi plébániákra, de ellenfelei jobban tudták megoldozni a bizottsági tagokat, mint szavazókat, s azért kisebbségben maradt. Már mint káplán nyert vörös övet, pápai kamarási címmel. 1895-ben került al-

igazgatónak a budapesti központi papnöveldebe, ott a klerikusok szerették; gyámoltotta a szegényeket és szeretetének jeleivel különösen a nyitrai növendékeket halmozta el, mint földieit. A mennyiben ezen jelölés egyhangú lelkesedéssel történt, megválasztása bizonyosra vehető, s ez esetben a székes főváros legnagyobb plébániája egy derek lelképásztort nyer, amit úgy Krizsan urnak, mint a pestieknek kívánunk.

Az érsekújvári vasutasok komolyan fogtak hozzá egy fogyasztási szövetkezet megalakításához. Az újvári piac igen drága, kerestek ez ellen orvoslát a vasutasok, de nem találtak; azért a magunk körében megindították a fogyasztási szövetkezet mozgalmát és eddig 8 nap alatt 520 tag jelentkezett, ami arra vall, hogy a fogyasztási szövetkezet létesítése biztosítva van.

Kellemetlen incidens érte a soproni 48-as ezred egy őrnagyát, amint ugyanis f. hó 10-én a pár-utcán sétál egy részeg közműves inzultálni kezd, hogy ő kinezza a katonákat és nem tűri a katonai uralmat stb. amint azt izgató lapjából megtanulta. Majd tettelegességre került a dolog, de az őrnagy higgadságát megtartotta, és az arra járó katonai őrséggel bekísértette. Ekkor ordított, kiabált segítségért a vörös máslis úr, hiába a katonák a városházára kísérték, ahol megindították ellene az eljárást, amely esetleg pár hónapi börtönnel fog végződni. Sajnáljuk a szegényt, de megérdemli büntetését, miért hallgat istentagadó, hazátlan izgatók szavára.

„Kosztka Mihály Ház”-nak felavatása. Trencsénmegye kir. tanfelügyelője nevével neveztek el a trencsénmegyei tanítók internatusát. Felavatása f. hó 14-én ment végbe az uraságoktól levett s agyoncsépezt frázis, az úgynevezett „vallásfelekezeti különbség nélkül” korcs csillagzatjegyben. Az ünnepély 11 órakor kezdődött a hyanus elénkésével. Utána Bocsek György, az internatus gondnoka, annak keletkezését vázolta s köszönetet mondott a jelenlévő főispánnak, Osztrólczy Gézának. Majd a főispán szólott három másodságban szónoki lendülettel úgy, hogy a hallgatóságot magával ragadta. Kosztka Mihály fellepésében kellemesen csalódtunk, mert ugyancsak kivágta a rezet, s oly beszédet mondott, hogy, midőn „nyelvében él a nemzet” jelszó alatt a hazafias nevelés-tanítás vagy horderejét fejtegette, tapost aratott. Minke Béla, az Eötvös-alap titkára lelkes beszédet mondott s egy saját szerzésű alkalmi költeményt szavalt. A beszédnek egymás dicőítésében sántikálván, Trencsén sz. kir. város polgármestere is, mert reá is történt hivatkozás, felszólalt. Végül az internatus egy növendéke tolmácsolta társai köszönetét és halálját, mire a ház gondnoka berekesztette az ünnepélyt. A hallgató-

latot látunk, melyre az izzó nap vakító fehér fény-árt sugároztak. A mésztartalmú hegyek koparsága megdöbbenőt. Láttuk Dél-Olaszország kiégett hegyoldalait, csúcsait, láttunk iszonyúan letarolt mezőket, de mindenütt legalább a nyomait vettük észre az elsovadt, kipusztult tenyészetnek. Dalmácia fehér hegyei azt hirdetik, hogy azon az egész földterületen, a melyre leraktak vastag rétegeiket, az élet esztrája még soha sem fogamzott meg.

A tenger tele van kincsekkel, de a felülete üres. Ez az üresség Dalmácia fensíkja, rónája, melyet a kopár hegyek képében a kietlenség korszorja fon körül. Úgy látszik, hogy az emberi élet számára itt kihalokzik a nyomorúság teljessége. A megdöbbenőt kép háttérében a hegyek alján meglapuló városok állanak. Mindegyik egy kőhalmazhoz hasonlít, mintha sziklákat vertek volna össze házakká, utcák és terek nélkül. Ilyeneknek képeltük egykor azokat a kővárosokat, melyeket a perzsa mythologia szerint titánok építettek, egész tartományok lakosságának befalazására.

Elgondolkodunk, tünődünk a felett, hogy minő lehet az élet ezeknek a lapos fedelű kőházaknak tömekegében, melyből a meztelen sivárság riv ki? Milyen lehet az élet ott, a hol nincs termőföld, nincs fa, mező és virág? Pedig van itt is élet, van földművelés is, a legcsodálatosabbak egyike.

Adieu.

(Folyt. köv.)

ság a szózat éneklése mellett szétoszlott. Közös ebéd nem volt, a kik mégis részt vettek a főispán társaságában az ebéden, meghúzták magukat az Erzsébet szálló félreeső szögletében. A programhiányt, a rendetlenséget senki sem akarta magára vállalni. Elhangzott ugyan az ünnepélyen a jelszó: „Isten és a haza”, el a vallásérkölcsi nevelés; de hogy milyen lesz az, már előre vetette árnyékát a Ház felszentelésénél és a felavatási ünnepélynél. Szomorúan regisztráljuk a jelenvolt tanítók soraiban elhangzott panaszt, hogy sem a megyés püspökről, sem az egyházmegye tanfelügyelőjéről az ünnepélyen említés nem tétetett. Hordjátok össze ti kath. világiak és papok fillereket, segítsetek humanus intézményeket létrehozni, ott majd nevelnek ifjakat — a gondnokok állítása szerint — vallás, felekezeti különbség nélkül, hazafiasan, vallásosan, erkölcsösen.

Hirtelen halál. Jó kedvben tért nyugalmra f. hó 12-én Turba Katalin 19 éves hajadon. Éjjel azonban hirtelen rosszul lett, s mire az orvosi segély megérkezett, már halott volt, szívzélhűdés érte, s miután ezt kétségtelenül megállapították, a boncolást mellőzték. F. hó 15-én temették nagy részvétellel a városi temető hullaházából.

A trencsényi gazdasági és erdészeti egyesület e hó 12-én szarvasmarha kiállítás és díjazást rendezett Vágbesztercén, amely igen szépen sikerült. Felhajtott mintegy 120 darab. Tehénre az első díjat Chilkó jeszenici gazda nyerte meg, a másodikat Bacsik predméri gazda, míg úszőre Gaspár Márton pocsarói gazda nyerte el az első díjat. Ezenkívül volt még 20 pénzdi és mintegy 20 elismerő oklevél. Kiosztásra került 500 kor készpénz és 100 kor értékű gazdasági eszköz. — Kívánatos volna, hogy azok, akik díjat nem nyernek, legalább napidíjat kapjanak, mert aki egy napot veszít az eljövettel, költségei vannak — és semmit sem kap, bizony nem látja jutalmazva törekvését — és máskor nem jön el.

Kolera óvintézkedések Nyitra-megyében. Nyitra-megye alispánja utasította az összes szolgabirákat, hogy a kolera megakadályozására tegyek meg a szükséges óvintézkedéseket; nevezetesen ügyeljenek a községi hatóságok, hogy az illemhelyek tartassanak tisztán, és az ivóvíz minden kifogáson felül álljon. Hogy az ivóvíz vizsgálata milyen esélyeknek van kitéve, legjobban bizonyítja egy lipcei lap, mely a következő mulatságos dolgot meséli ma érkezett számában. A török szultán szintén megtette a szükséges óvintézkedéseket, nevezetesen az ivó vizre nevezve, amire a drága peuzen fizetett konstantinápolyi vegyészek a legnagyobb súlyt fektettek. A szultán hozott egyik kerti kutjából egy nagy üveg vizet, és annak tartalmát hat egyforma nagyságú palackba öntötte és sajátkezűleg lepecsételte mind a hatot. Azután elhívatta udvari vegyészét, és azt mondta, hogy vizsgálja meg ezeket a vizeket, és mondja el rólok véleményét. A nagyképtű tudós másnap beállít komoly arccal és kijelenti, hogy az 1, 3, 4, 5. számú üveg veszélyes mikroórákkal van tele, a második gyanus, és csak a 6. számú ajánlható, miut teljesen bakterium mentes az ivásra.

Nagy tüzvész Bessenyőn. Folyó hó 10-én délután nagy riadalom támadt Bessenyő községben a délutáni órákban tűz ütött ki, leégett 8 ház és megfelelő gazdasági épület. Egy része az épületeknek biztosítva volt. A szomszédos Bánkesziről is siettek menteni s ezek segítségével sikerült lokalizálni a tüzet, mert különben az egész község elpusztult volna.

Apácák az érsekújvári kórházban. A betegápolást csak a szeretet képes önzetlenül végezni azt pénzzel megfizetni nem lehet, azért látjuk, hogy a legtöbb, hivatásuk magaslatán álló kórházakban csak szerzetesek vagy szerzetesnők képesek eleget tenni ezen magasztos, de egyuttal a legnehezebb feladatnak. De ezen önfeláldozó lelkek, kiket az Isten és felebarát iránti szeretet vezérel, néha nem részesülnek a kellő elismerésben azok részéről, kik hivatásuknál fogva a laikusnál jobban becsülhetnek meg az önfeláldozásból eredő betegápolást. S mivel a türelemnek is megvan a maga határa, az előjáróság egyszerűen felbontja a szerződést és másfelé helyezi a betegápolókat. Ilyen bánásmód kéanszerítette 1902-ben

az érsekújvári közkórházban lévő irtalmas növényeket, hogy ott hagyták a kórházat, s akkor a vezetőség a Vörös Kereszt egyesületi néneket alkalmazta, de e három esztendő Dr. Hücl Ernő igazgató orvost meggyőzte arról, hogy a szeretetteljes ápolást pénzzel megfizetni nem lehet, és azért szept. 1-től alkalmazta a Legszenb Megváltóról nevezett soproni nővéreket. Azt hisszük e példa is újabb bizonyítéka annak, hogy az önfelelőző működés csak a keresztény felebaráti szeretet hatalmas rúgója által válik a betegeknek és az intézménynek is igazi javára.

Halálos esés. F. hó 7-én a nagysurányi cukorgyár egyik épületének fedelét kátrányozták. Kajanovics Márton, ki a munkát végezte, megszállt és a négy emeletnyi magasságból a földre esvén, a nélkül, hogy eszméletre tért volna, néhány perc múlva meghalt. Mivel Kajanovics a veszélyes munkát védővél nélkül teljesítette, a rendőrhatalomnak lesz kötelessége kideríteni azt, akit e mulasztásért a felelősség terhel, hogy az illető a megérdemelt büntetést el ne kerülhesse. A szerencsétlen munkás özvegye és gyermekei, a szerencsétlen munkás özvegye és gyermekei is igazi javára.

Nyitramegyei Gazdasági Egyesület legutóbbi választmányi ülésén elhatározta, hogy azon intézményeit, melyek az előző években az állam támogatásában részesültek — melynek pl. az állatdíjazások s a téli gazdasági tanfolyam — a megyei gazdatiszadalmi aldozatkézségével a f. évben is fentartja. — Törekvéseit nem várt siker koronázza. — A galgóczi állatdíjazás céljaira az Erdődy grófok, gróf Pálffy József, báró Springer Gusztáv, továbbá más birtokosok és intézetek; az úrményi állatdíjazásra a nyitrai püspök, gróf Hunyady László, gróf Eszterházy János és mások bocsátottak nagyobb összegeket az egyesület rendelkezésére. Ujabb gróf Károlyi Lajos adományozott az Úrményben rendezendő állatdíjazás céljaira két 50 koronás díjat, a Galgócon rendezendő házi ipari oktatással egybekötött tanfolyam céljaira pedig kétszáz koronát.

Tűz Farkasdon. Vasárnap délután 3 órakor Szöcs Gáspár farkasdi földműves szalmakazalja ismeretlen okból kigyulladt, a melytől az elég közelben levő pajták is tüzet kaptak s veszélyeztettek az egész utcát. A két templomból odafutott a nép és nagy erőfeszítéssel a tüzet eloltották. 4 ház sok kazallal és melléképülettel elhamvadt. Csekélység volt biztosítva.

Kereskedelmünk és iparunk cím alatt Farkasdról írja levelezőnk: A ki nek alkalma van néha bepillantani a vidéki kereskedelembe és iparba, megdöbbenve vehette észre, hogy ott jelentékeny változás állott be az utóbbi időkben. Míg evek előtt egészséges, rendes, céltudatos kereskedelmet és ipart tudott teremteni, addig a jelenkor megingatta a talajt e szakmabeliek alatt és kevés kivétellel hova tovább nagyon is ingadozóra válik. Ezt első sorban igazolja az, hogy azelőtt bukásokról még csak neszt sem lehetett hallani a mi vidékünkön, pár év leforgása meghozta többeknek. Ha a suszter nem marad meg a kaptafánál, a kereskedő meg köpönyegforgató, abba fog a mit nem tanult, sőt nem is látott, önmagának ássa meg sirját. A ki valaminek nem a mestere, annak csak a rontója szokott lenni. Előjáróba csak rugdalózik egy kissé, de hamarosan kifárad és a szárnypróbálgatás eredménytelennek bizonyul. Ehhez járul még a gombamód való elszaporodás, melyet ma már maguk az előjárók is megsokaltak. Kereskedő mindenki lehet, nem kell hozzá semmi előképzettség. A törvény kiadja nekik az iparigazolványt inaskodás, segédkezés, töké bebizonyítása nélkül is. Csizmadia, hentes, borbély az meg jó szavakért is ka-bizonyítványt a mestertől, nosza azután letelepedik és kezdődik az „Olcsó Jánoskodás“ de minden téren. Neveket kíméletességből még nem nevezünk meg, de ime kis példa reá: Két év előtt mint talmudista taposta Pozsony város kövezetét, tavaly már fűszeresnek vedlett át Farkasdon, mivel pedig itt nem volt számára méz, ma már mint bőrkereskedő véli boldogítani Negyedét. Azt sem tudja krodol vagy kutyabórt kellene árusítani, literrel avagy méterrel mérik, de azért remél a szakállas ipse, hogy el fog érni a jó reménység fokáig. Egy másik firma Zsigárdon volt állítólag művész patkányirtó, megbokrosodott szatocs lett belőle Farkasdon. A harmadik jóslásaival és kuruzslásával éldegélt, ebből nagykereskedő lesz. Csizmadiából hentes, takácsból borbély, borjuszedből és kereskedőből rövidárosoknak vedleni napi

renden van a mi vidékünkön. Egyet azonban mindenki ért, a tisztességtelen versenyt. Az a szerencse, hogy az e fajta korosszülemények rövid életűek, addig azonban még kiszívják a nyájk a jobb sorsra méltók. Hajdan volt alkalma a vidéki lapnak beszámolni 40—50 éven keresztül kartársával egyetemben egy hűron pendülő iparosokról, ma tucatokra megy azok száma, a kik pályafutásuknak már első évében elveszítik nevüket és beadják derekaikat.

Póstyén fürdőt a lapunkhoz beküldött szeptember 11-én lezárt utolsó névjegyzék szerint 7284 vendég látogatta. Póstyén egész augusztus végeig vezetett a hazai fürdők között, míg nem szeptember hóban néhány százzal restanciában maradt Trencsén-Teplíc mögött.

Állatdíjazás Miaván. A Nyitramegyei Gazdasági Egyesület f. hó 12-én Miaván állatdíjazást rendezett. A díjazásra felhajtott 70 darab tehén és 40 drb. üsző, szétosztott 485 kor. díj, melyekből tehénekre 260 kor., üszőkre 225 kor. esett. A díjak legnagyobb részét a Miava községhez tartozó irtványosok kapták, mert ezek állattenyésztése a miavai járásban legelőrehaladtabb, miután a vármegye állattenyésztési szabályrendeletében előírt berni-simenthali fajtabikákat tartanak. Tehénekre díjat nyertek: I./a. díjat 60 kor. Borszuk Mihály Miava. — I./b. díjat 60 kor. Majtán Sámuel. — II. díjat 40 kor. Szivtek Márton Miava. — III. díjat 30 kor. Özv. Smetana Anna Miava. — IV. díjat 25 kor. Bucsenecz Istvan. — V. díjat 20 kor. Kaviczky János Miava. VI. díjat 15 kor. Dugácsok István Miava. — VII. díjat 10 kor. Malotek Pál. — Elismerő oklevelet kaptak tehénekre: csoportos kiállításért: Jurenka Samu Miava és Gavora Samu Brezova. — Üszőkre díjat nyertek: I. díjat 60 kor. Malik János Miava. — II. díjat 40 kor. Bradács János Miava. — III. díjat 30 kor. Hodul János Miava. — IV./a. díjat 25 kor. Duraska Pál Miava. — IV./b. díjat 25 kor. Sadlon Mihály Miava. — V. díjat 20 kor. Pakan Pál Miava. — VI. díjat 15 kor. Gablech Sámuel Hrachovistye. — VII. díjat 10 kor. Zelvik Mátyás Hrachovistye. — Elismerő oklevelet kapott üszőkre: Mertel Samu Miava. Dicsérettel kell megemlékeznünk Miava nagyközség előjáróságáról, mely 60 és a miavai bankról, amely 25 koronával járult a díjazás anyagi segélyezéséhez. Miava járás állattenyésztésénél látszik a nép pinzgaui fajta iránti előszeretete, de remélhető, hogy a járási mezőgazdasági bizottságoknak lelkiismeretes és szigorú bika vizsgálati eljárása az egész állományt pár év alatt berni-simenthali jellegűvé alakítja át.

A tutajos halála. Kiténően szerkesztett lapjárunk az „Esztergom“ a következőket írja: Szegény tutajos ember volt Mravec János. Ott született a trencsénmegyei bérces-völgyes Rakován ezeltűt 56 évvel. És ekkor tutajosnak született, mely foglalkozást űzte is, míg most egyszerre kihullott a kezéből az evező lapát s ő maga pedig beletemetkezett a Duna habjaiba. Meghalt. Mert úgy történt, hogy három tutajt vezényelt Komáromból Nyergesujfalura. A tutajfák a báró Popper cégtől az esztergom szászvári közszénbánya részvénytársaság nyergesujfalusi telepére voltak szánya s ezeken volt Mravec parancsnok. De rosszul vezényelt, mert mikor már a cénál volt, neki ment tutajával a Nyergesujfalu előtt horgonyzó egyik vizimalomnak. A tutajja erre elkezdett forogni, az utána következők pedig hegyebe mentek s a vezértutaj fele szétment, mint ahogy szét megy az oldott kéve. Szegény Mravec még elkialtotta magát: „Pozor!“ aztán, hogy a lába alatt szétvált a sok fenyszál. belemerült a vízi halálba. Nem is találták meg. A társai nagy nehezen kikötöttek, aztán megnyugodtak, hogy a Mravec nincs köztük. A kis trencsénmegyei faluban pedig várják a tutajost. A kis szalmafődeles házikóban meg most nyugodtan főzik a krumpli levest és számítanak rá, hogy lesz majd birkabus is, csak az öreg jöjjön haza. Bizonyítva hoz haza pénzt sokat! Talán tíz forintot is! . . . Pedig a Mravec már nincs és hiába várják haza . . .

A pincér regénye. Az ételhordó pincér nagyon szomorú volt valamiért. Arcát bubánat önté el és hangja reszketett, ha beszélt, a ruha pedig úgy állt rajta, mintha villával dobálták volna a testére . . . A pincér nagyon szánalmas, ha szomorkodik . . . Vendég lépett az étterembe, törzsvendég, akinek a szomorú pincér panaszkodni kezdett. Elégiját azonban az éhes vendég folyton közbeszólásokkal zavarta, úgy hogy a közelben ülők igen érdekes párbeszédnek lettek fültanúi:

— Mindennek vége, uram! — sóhajtott a pincér.
— Minek van vége? Beszéljen, barátom.
— A szép leányt úgy szerettem, miat a . . .
— Keménymagos turót
— Igen, uram, Ugy szerettem, mint egy férfi szeretheti a . . .
— Borjuvesést.
— Igen, uram. Szakácsnő volt és olyan, mint egy szép . . .
— Súlt liba.
— Igenis kérem. Félévig éltünk együtt de ekkor megzavarta boldogságunkat . . .
— Egy kis só és paprika.
— Rögtön itt lesz, uram. Egy kis só és paprika. Gárdatiszt volt, aki szemét vetett reá és mikor én azt megtudtam, szemrehányólag mondtam a leánynak hogy . . .
— Rostbeufót kérek.
— Marianne — szóltam — ne vedd komolyan azt az . . .
— Adag rántott halat.
— Igen. Egy adag rántott halat Válassz köztem és közte. És ő választotta a . . .
— Borjukotlettet.
— Hozom már. Mióta elhagyott nem tudok . . .
— Fizetni!
— Leves 30, beefsteak 1-20, krumpli 20, uborka 20, kenyér 10, sör 30, egy pohár angolkeserű 20 összesen 2-50. Igen bizony uram. Nagy csapás ez. Pedig milyen jó volt hozzám az a . . .
A pincért másfelé hívták, az elégijának pedig vége szakad.

CSARNOK

Dubrovcsky.

— Puskin után oroszról. —

(Rajz egy orosz haramia életéből.)

(Folytatás.)

Trojekurov birtokán ez időben néhány fiatal medvét neveltek, melyekben a pokrovszki föld-birtokos különös kedvét lelte. Fialat korukban a medvebocsokat behozatta a nagyterembe, befogatta egy kis kocsiba, vagy ingerelte őket kutyákkal meg macskákkal. Mikor pedig megerősödtek, láncra verette és zsákmányul tartogatta egy jövőre hajtó vadászatra. Néha napján kivették őket az urasági ház elé, s feljűk hengerítették egy üres hordót, melynek dongái vasszegekkel voltak kiverve. A medve eleinte szalagatta a hordót, aztán rátámaszkodott előtalpaival, de megszűrván magát, dühösebb lett s mérgében hevesen lökdöste magától, minek folytán kinja még fájdalmasabb lett. Ekkor mintha valóságos veszettség tört volna ki rajta, ordítva rohant rá a hordóra, míg csak ei nem vonták tőle dühének eredménytelen célpontját. Néha megtörtént, hogy a medvéket kocsiba fogták, akarva nem akarva kocsiba ültettek néhány vendéget és hagyták őket ugrándozni, a merre kedvük telt. De legjobb tréfának tartotta Trojekurov a következőt.

Egy kiéhezett medvét egy üres szobába szoktak zárni s egy kötel segélyével lekötötték egy karikára, mely a falba volt erősítve. A kötel hossza majdnem az egész szobára terjedt, úgy, hogy csak egy ellentétes kuckó nyújtott biztos menedéket a rettentő állat támadásai ellen. Ilyenkor oda vezettek egy be nem avatott újoncot a szoba ajtajához, váratlanul belökték a szobába, rázárták az ajtót s a szerencsétlen áldozatot magára hagyták a lompos remetével. A szegény vendég szétlépett ruhával és összekarmolt kezekkel megtalálta ugyan csakhamar a biztos kuckót, de néha három óra hosszat volt kénytelen odalapulni a falhoz és nézni, hogy a vadul ingerelt állat egy lépésnyire tőle ugrál, felemelkedik hátsó lábaira, ordít, tépi a kötelet és erőlködik, hogy közelebb férhessen hozzája.

Néhány nap múlva a francia tanító megérkezése után Trojekurovnak eszébe jutott a mackó s elhatározta, hogy rövid időre a nevelőt is elszállásolja a szobájába. E célból egy reggel magához hívatta, s átvezette egy sötét folyosón, hir-

telem kinyitlik egy oldalajtó s két szolga betaszítja a franciát s kulcsesal rázárják az ajtót. Deforge, midőn meglepetéséből magához tért, egy megkötött medvét látott. Az állat ordított, távolról nyalogatta vendégét s hirtelen hátsó lábaira emelkedve feléje közeledett. A francia nem jött zavarba, nem menekült a biztos sarokba, hanem várta a támadást. Midőn a fenevad közelebb lépett, Deforge kihuzott a zsebéből egy kis revolvért, beillesztette az állat fülebe és elsütötte. A mackó rögtön felfordult. Csakhamar összefutottak az emberek, kinyitották az ajtót és Trojekurov Petrovics látta, milyen fordulatot vett az ő tréfája.

Trojekurov minden áron szeretne volna tudni, ki tette figyelmessé a franciát, hogy milyen kelepébe akarták csalni, vagy pedig minek hord magával töltött revolvért? Elküldött Masáért. Masa eljött és tolmácsolta atyja kívánságát.

— En a medvéről semmit sem hallottam — válaszolt Deforge; — de pisztolyt mindig hordok magammal; mert nem vagyok hajlandó eltűnni sérteket, melyekért állásomnál fogva nem kérhetek elégtételt.

— Masa esodálkozva nézett rá és válaszázt szóról-szóra lefordította apjának. Petrovics nem szólt semmit; megparancsolta, hogy a medvet vigyék ki és nyúzzák le a bőrét; azután emberre fordulva ezeket mondá:

— Micsoda fickó! Nem ijedt meg; Isten ucase nem ijedt meg.

Ettől a pillanattól fogva megszerette Deforge-ot és felhagyott vele szemben minden további kíséréssel.

Ez az esemény Trojekurov Máriára még mélyebb benyomást tett. Képzeli tehetsége fel volt izgatva; látta a megölt medvét, oldalán a nevelőt, amint nyugodtan beszélgetett mellette. Látta, hogy bátorság és büszke önszeretet nem kizárólagos sajátja csupán valamely rangnak. E pillanattól fogva becsülni kezdte a fiatal nevelőt, mely érzelve ugyszólván óráról-óra nővekedett. Személyi érintkezések is gyakoribb lett. Masának pompás hangja volt és jelentékeny zenei talentuma. Deforge ajánkozott, hogy tovább fogja oktatni. Ezek után az olvasónak nem lesz nehéz eltalálni, hogy Masa beleszeretett a fiatal nevelőbe, még mielőtt ő maga is sejtette volna.

IX. FEJEZET.

A bucsu előtt egy nappal gyülekeztek a vendégek; némelyek a kastélyban szálltak meg, mások a melleképületben, vagy az ispánnál, papnál, sőt voltak olyanok is, kiknek csak jobb módú parasztnál jutott szállás. Az istállók tömve voltak uti lovakkal, a pajtákban, az udvaron a kocsi egész tábora volt látható. Tíz óra tájban misere harangoztak, s mindnyájan a kőtemplomba tödültek, melyet Trojekurov építtetett s elhalmozott évenként ajándékaival.

Annyi uri ajtatoskodó jött össze, hogy a parasztnak csak az előcsarnokban, meg kívül a templom körül jutott hely. Az isteni tisztelet még nem kezdődött meg, mert Petrovicsra vártak.

Nem sokára megérkezett ő is egy hatfogatu hintóban s nagy büszkén lépdelt a számára fen tartott hely felé Masa leányával a karján. A közönség tekintete mind ez utóbbira tapadt; a férfiak bámulták szépséget, a hölgyek meg ruháját szemlélték nagy figyelemmel. A mise alatt a helybeli daloskör énekelt a kóruson. Trojekurov is belekapott az énekbe, imádkozott anélkül, hogy jobbra vagy balra tekintett volna és büszke szerénységgel egész a földig hajolt, midőn a dia-

kon harsány hangon említette a templom alapítójának a nevét.

A misének vége lett. Petrovics volt az első, a ki megcsókolta a kezi keresztet, a többiek sorban következtek utána. A szomszédok tiszteletteljesen haladtak el Petrovics mellett, míg a hölgyek Masa körül képeztek udvart. Kiérve a templomból Trojekurov az összes jelenlevőket meghitta magához vendégül, aztán felült hintájára és haza hajtattott. A többiek követték.

A szobák megteltek vendégekkel, minden percben új arcok tűntek fel, ezek csak nagy nehezen bírtak maguknak utat törni a házi urhoz. A hölgyek illedelmesen körben ültek drága vagy kopott ruhában, de mind gyöngyökkel vagy gyémántokkal díszítve, míg a férfiak a kaviár és pálinka körül sürgölődtek zajosan társalognva egymással. A nagy teremben nyolcvan személyre terítették asztalt, az asztalra bor és pálinkás üvegeket meg gondosan kiválasztalkendőket raktak, mignem az udvarmester jelentette: Terítve van!

Trojekurov elsőnek ült az asztalhoz, utána következtek a hölgyek, kik nagy komolysággal ültek helyökre, szem előtt tartva némileg a korrendet. A leányok egymás közt szorongtak, mint valami félnék kecskenyáj. Velők szemben férfiak foglaltak helyet, az asztal legvégén pedig a francia nevelő ült Szasával.

A szolgák rangszerint nyujtották a tálakat, kétey esetében, Lavater rendszere szerint oldották meg a nehézséget, úgy, hogy ritkán tévedtek. A tányérok és kanalak csörömpölése összevegyült a vendégek zajos társalgásával. Petrovics meglegedetten legeltette szemeit a dűsan terített asztalon és élvezte a házi urnak boldogító tudatát. Ebben a percben berobogott az udvarba egy hatos fogat.

— Ki az? — kérde a házi ur.

— Anton Pafnutics! — válaszolták néhányan.

Az ajtó kitarul és belép rajta Spiciu Pafnutics Antal, mintegy ötven éves, kövér ur, gömbölyu himlőhelyes arccal, melyet hármas toka díszített. Nevetve, mindenfelé köszönve gurult be az ajtón s már mentegetőzni akart.

— Teritéket ide! — kiáltott a házi ur. — Ugyan kérlek Pafnutics, mi oka annak, hogy a miséről is lemaradtál, s most még az ebédhez is későn jössz. Ez egyáltalában nem vall reád, mert szenteskedő is vagy, meg falmi is szeretsz.

— Bocsanat. — mondá Pafnutics, mialatt az asztalkendőt odaerősítette borsószürke kaftánjának gomblyukába. — Bocssásson meg batuska Petrovics, én idejekorán indultam, — de utközben, még alig haladtam tíz versztuyire, eltörtött a kerektalp a kocsimon. Mi tévő legyek? Szerencsére nem messze voltam a falutól; de míg oda vándorogtunk, felkerestük a kovácsot, és nagyjából mindent rendbe hoztunk, elmúlt kerek három óra. Mi volt mit tennem? Nem mertem választani a rövidebb utat a kisztenjovkai erdőn keresztül, hanem inkább kerülőt tettem.

— Aha! — vágott közbe Petrovics, inadba szállott a bátorságod, vajjon mitől félsz?

— Mitől félek, batuska? Hát Dubrovskytól. Egyszere csak a kezében vagy. Az ő karmai közül nem siklik ki senki, senkinek meg nem bocsat s rólam nem egy, de két bőrt is lehuzna, ha meg fog.

— Es minek köszönheted e kitüntetést, testvér?

— Minek, batuska? Az elhunyt Dubrovskzy Andrej pörének. Hát nem én voltam-e az, a ki az ön kedvéért, azaz a jog és lelkiismeretem szerint kimondottam, hogy Dubrovskzyeknek semmi törvényes igényök nem lehet Kisztenjovkára; hanem csak az ön tetszéséből kifolyólag. A megboldogult (az Isten nyugosztalja meg) megígérte nekem, hogy kiegyezik békésen. De a fiatal nem igen követi apja szándékát. Eddig ugyan megőrzött az Isten és csak egyik hambáromat törtek fel, de könnyen elpusztíthatják egész birtokomat.

— Nálad pedig ugyancsak lesz mit kaparitani, — mondá Trojekurov. A piros szekrényke azt hiszem, színültig tele van.

— Csak volt, batuska Petrovics; most tántong az ürességtől.

— Ugyan eredj, Anton Pafnutics, — hogy tudsz ennyire hazudni. Ismerlek én téged, jó madár. Hogy tudnál te költeni. Otthon úgy élsz, mint egy disznó, nem fogadsz senkit, parasztjaidról lehuzod az utolsó inget és azzal basta!

Mindig csak tréfálni méltóztatik, batuska Petrovics — mormogott Pafnutics nevetve. — Bizony Isten tönkre megyek.

Pafnutics a házi ur tréfájára izletes halpástétomot nyelt le.

Trojekurov most már békében hagyta, hanem a helyett az új kerületi főnökhöz fordult, akit először látott házában vendégül s aki az asztal másik végén ült a francia nevelő mellett.

— No hát főnök ur, mutasd meg, hogy ember vagy a talpadon. Fogd el Dubrovskzyt.

A főnök zavarba jött, mosolyogva meghajtá magát, nyelt egyet s végül így szólt: — Gondunk lesz reá, kegyelmes uram.

— Hm gondotok lesz rá. Már régen van rá gondotok s még sincs semmi látszata.

— Teljesen igaz a van, kegyelmes uram, — mondá a főnök megzavarodva.

A vendégek nevettek. — Szeretem a fickót őszinteségeért — mondá Petrovics; de mégis kár a meghalt Tarasz Alexejevics rendőrfőnökért. Ha ő benn nem ég, akkor a vidéken nyugalom volna. Egyébként mit hallani Dubrovskzyról? Hol látták utoljára?

— Nálam — furulyázott egy vastag nő hang. — Mult kedden én nálam ebédelt.

Minden szem Szavisna Anna felé fordult. Ez egy meglehetősen egyszerű özvegy asszony volt, kit mindnyájan kedveltek derült nyájas természetért. Mindenki figyelemmel leste szavait.

— Mindenek előtt tudni kell — mondá Szavisna Anna, — hogy három hét előtt elküldöttem az ispánomat postára Jani fiam ügyében. Én bizony nem keüeztetem el a fiamat, nincs is módom hozzá, még ha akarnám is, de megengeditek, hogy egy gárdatisztnak rangjához méltóan kell élnie, így tehát Janival megosztom minden jövedelmemet. Ekkor is küldtem neki 2000 rubelt; és jóllehet Dubrovskzy nem egyszer eszembe jutott, de azt gondoltam, hogy a város nincsen messze, mindössze hét verszt, talán az Isten valahogy átengedi. Este felé egyszer csak látom, hogy az ispánom visszatér halaványan, megtepett ruhában, meztláb. Összecsaptam a kezeimet. — Hát neked mi bajod, mi történt veled?

— Matyuska Anna Szavisna — kiáltott ő — kifosztottak a zsványok, csakhogy az életemet el nem vették. Maga Dubrovskzy fogott el, eleinte felakasztani akart, de aztán megesett a szíve rajtam és megkegyelmezett; de elvette mindenemet, még a fogatot is.

FERENCZ JÓZSEF KESERÜVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES IZÜ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

— Én majdnem elájultam. Szerelmes Isten! Mi lesz most a Janimmal? Nem maradt egyéb hátra, irtam neki újra levelet, előadtam neki az egész dolgot, elküldtem neki áldásomat, de egy garas nélkül.

Elmult így egy hét, kettő is. Egyszerre csak az udvaromon terem egy uri fogat. Jelenik, hogy valami tábornok kíván velem beszélni. — Kérem, kérem! — Ekkor megjelenik egy körülbelül 35 éves férfi, arca barna, haja fekete, szakáll és bajszosan, olyan arc, hogy Kulnewnek szolgálhatna mintaképpül portré-nek; bemutatja magát, hogy ő boldogult férjemnek Andrejevics Ivánnak barátja és volt fegyvertársa. Minthogy megtudta, hogy én itt élek, el nem mulaszthatja, hogy be ne térjen özvegyéhez.

Én megvendégeltem őt, amivel az Isten megáldott; beszéltünk erről-arról, végre Dubrov-szkyról is. En elmondtam neki a szomorúságot. A tábornok arca elsötétült.

Az különös — mondá ő — én eddig úgy hallottam, hogy Dubrovsky nem akar kit támad meg, hanem csak elhíresztelt dúsgazdagokat, s akkor sem fosztja ki őket egészen, hanem osztokodik velök. Gyilkossággal még senki sem vádolta. Nincs valami család a dologban? Kegyeskedjék kérem elhivatni az ispánt.

— Előhítták; megjelent, de alig, hogy megpillantotta a tábornokot, hát majdnem kővé vált.

— Mondd csak barátom, hogyan akart téged megrabolni és felakasztani Dubrovsky? kérdé a tábornok.

Ispánom reszketett és oda vetette magát a lábához: — Batyuska, bocsánat, a bűn elesébtott, hazudtam.

— Ah úgy? — szólt a tábornok; hát akkor csak kegyeskedjél elmondani urnódnak az egész dolgot; én majd hallgatlak.

Az ispán semmire sem tudott visszaemlékezni.

— Hát mi baj — folytató a tábornok — mond el, hol találkoztál Dubrovskyval?

— A két fenyőfánál, batyuska; a két fenyőfánál.

— És mit kérdeztél tőled?

— Azt kérdezte, ki vagyok, hová megyek és minek?

— No és tovább?

— Azután elkérte tőlem a levelet és a pénzt.

— És aztán?

— Aztán... batyuska bocsánat, bűnös vagyok.

— Azután mit csinált?

— Azután visszatda nekem a levelet meg a pénzt, és mondá: Menj Isten hírével, és add fel a pénzt a postára.

— Tehát?

— Batyuska bocsánat, bűnös vagyok.

— Veled számolni fogok galambom, — mondá a tábornok haragosan. — Ön pedig, nagyságos asszonyom tartson kutatást az ispán házában, őt pedig szolgáltassa at nekem, majd én megtanítom kezttyűben dudálni.

Én mindjárt eltaláltam, hogy ki volt a kegyelmes ur, nem volt szükség több felvilágosításra. A kocsisok odakötözték az ispánt a bakhoz; a pénz megkerült; a tábornok nálam ebédelt, azután rögtön távozott, magával vivén az ispánt, kit másnap megtaláltak az erdőben egy tölgyfához kötözve, s olyan csupasz volt, mint egy seprőnyél.

(Folyt. köv.)

Telefon.

Sz. urnak. A beküldött nyilatkozatot a szerkesztőségi rovatban nem közölhetjük, mert 1) az nem tárgyilagossá válna, hanem az ellenfélnek egyszerű lebecsülése, bitymálása, 2) mert nem is bizonyos, hogy vajjon az illető önt értette-e, 3) mert közönségünknek ahoz semmi köze, és nem ismervén a másik lap közleményét, olvasóink nem értenék meg az ön nyilatkozatát sem, mint ahogy mi sem értjük egészen. A beküldött 60 fill. bélyeggel sziveskedjék rendelkezni.

Szolid és pontos kiszolgálás!

GOMBÁRIK ISTVÁN
uri és női fodrász
Nyitrán, Tóth Vilmos utca 15.

Ajánlja a mai kor igényeinek teljesen megfelelő s higiénikusan berendezett

diszes uri és női fodrász-termét.

Végez és raktáron tart mindennemű e szakmába vágó **uri és női hajmunkát**, ugymint **hajbetétet, frizeteket, frukkat, egész és fél parókákat, hajfonatokat minden színben**; továbbá **női fésülést a legújabb divat szerint, haj- és szakáll-festést**, ugyszintén **tyukszemvágást** jutányos áron eszközöl.

Vesz vágott és kifésült haját. Előfizetéseket üzleten kívül is elfogad.

Kihullt hajból fonatok és egyéb hajmunkák a legolcsóbban készíttetnek.

Vidéki megrendelések pontosan a beküldött hajminta szerint lelkiismeretesen utánvét mellett eszközöltetnek. 4-10

Szolid és pontos kiszolgálás!

Tömörfából készített csinosan festett hintaló — ára bérmentes küldéssel **6 korona.**

Bükkfából készült erős gyermekkocsi, melybe egy gyermek beleülhet, küllős, vasalt kerekkel és létrákkal. — Ára bérmentes küldéssel **6 korona.**

Kapható: Gyermekek játék-tanműhely, Fenyves-Czvojnica, u. p. Német-Próna.

Az 1896-iki ezredéves, az 1897-iki hamburgi és az 1900. párisi világkiállításon kitüntetve.

Legfinomabb hegyi ojtvány-
Csemege-Szőlőt,
francia fajokban, édes és zamatos
5 kilós kosarakban
gondosan csomagolva minden posta-allomásra mérsékelt áron szállítok,
valamint
üres szőlőkosarak
2-5 is nálam beszerezhetők.

PÉCS EDE
szőlőbirtokos és fűszerkeresk. Nyitrán.

Alapított 1869-ben.

Nyitrai Népbank
mint részvénytársaság

elfogad betéteket a legjutányosabb feltételek mellett, leszámítol váltókat, betéti könyvecskéket; kölcsönöket ad ingatlanokra a legkisebb kamatláb és szabott ügyvédi díjak mellett amortizációra különböző tervekben; előleget ad arany- és ezüstneműekre, sorsjegyek, részvények- és másnemű értékpapírokra; elad és vesz mindennemű értékpapírt napi árfolyambau; felvilágosítással szolgál és mindennemű megbízást teljesít: bank-, pénz- és biztosítási ügyekről.

Az igazgatóság.

Székháza Városháztér 3. sz.

A JELENKOR LEGJOBB TETOFEDESİ ANYAGA

ETERNIT PALA

MAGYARORSZÁGI KÖZPONT:
ETERNIT MŰVEK HATSCHÉKLAJOS
BUDAPEST VI. ANDRÁSSY-ÚT 33.

Eladási hely: Singer Vilmos és fia cég Privigyejárasi képviselőnél.

Eladási hely: Singer Vilmos és fia cég Privigyejárasi képviselőnél.

Kitünő minőségű **„Togo“** száj- és fogviz a fogak ápolására, jobbat nem ajánlhatunk.

Egyszeri próba meggyőz mindenkit. Használati utasítás mellékelve.

Kapható: **EINCZINGER JÓZSEF** fűszerkereskedésében, Nyitrán.

Segédjegyző

vagy a jegyzői teendőkben kellően jártas jó magaviseletű irnok alulírottánál alkalmazást nyerhet, az állást elnyerni óhajtók a feltételek közlése iránt forduljanak hozzám.

Nyitra-Egerszegh, 1905. szept. 15.

Várszeghy Sándor,
jegyző.

Földmíves iskolát

végzett, vagy több évi gyakorlattal bíró, szerényebb igényű, értelmes s megbízható, keresztény vallású, nős egyén, ki különösen a cukorrépa termelésben s állattenyésztésben kiválóan jártas, egy trencsénmegyei 200 magy. holdas, belterjesen művelt gazdóság kezelésére ispán minőségben **f. évi november hó 1-én** felvétetik. Magyar s tót nyelvnek ismerete szóban s írásban okvetlen szükséges. Bizonyítvány másolatok, melyek visza nem származtatnak, beküldendők. Cím: **Justh Zoltán, Kis-Sztrice, u. p. Nagy-Sztrice.**

INGYEN ÉS BÉRMENTVE ADOK

bárkinek teljes felvilágosítást arról, hogyan szeresheti be legelőnyösebben ruhakészletét és pedig: **A ki szivén viseli a hazai ipar támogatását. A ki 40%-al olcsóbban akar öltözködni. A ki mégis finoman és úri módon akar járni,** az saját érdekében eszeleksi, ha mentül előbb látogatja meg

Guttmann Sámuel nagy áruházát,

hol ép most érkeztek meg óriási választékban remek kivitelű bel- és külföldi szövetekből készült **férfi-, fiu- és gyermek-ruhák**

angol divatú **Palmerston** szövetből, téli kabát dublé kelmekből, ulster és raglán férfi- és fiu-kabátok, utazó és városi bundák, rövid szabású mikádó szövetű és szörme belésű kabátok, valódi dániai bőrből készült kabátok és lábszákok, diszmagyar, kocsis öltönyök és bekecskabátok, a legjobb szövetből készült fiu- és gyermek-iskolaruhák, melyek tartósságáért felelek.

Együttal bátorodom a főtisztelendő **PAPSÁG** beemes figyelmét felhívni a nálam mindig raktáron levő hosszú finom fekete **téli és őszi kabátokra és Ferencz József öltönyökre** a legfinomabb minőségűből. — **Minden felsorolt árú a legjutányosabb áron kapható. — Szigorúan szabott árak minden darabon láthatók. Sem túlfizetés, sem alku nálam nem létezik.**

Kérem szerezzem erről mielőbb meggyőződést és látogasson meg.

Szívesen mutatom meg ruháimat minden kényszervétel nélkül.

Guttmann Sámuel kész férfi-, fiu- és gyermekruha kereskedő
Nyitrán, Tóth Vilmos utca 10. szám alatt.

Raktáramat hazai, (brassói, gácsi, zsolnai), angol és más külföldi legjobb minőségű és legújabb mintájú szövetekkel a küszöbön álló **őszi** és **téli** idényre oly mértékben láttam el, hogy a legmesszebb menő igényeket is minden irányban kifogom elégíthetni.

3-20

SZUPERFOSZFÁTOT,

Stassfurti kainitot

szavatolt 12.4% tiszta káli = 23-24%
kénsavas káli tartalommal, *** ** *

Stassfurti kálitrágyasót

szavatolt 40% tiszta káli = 74-76%
kénsavas káli tartalommal, *** ** *

KOVASAVAS KÁLIT (dohánytrágyázásra) továbbá

mindennemű egyéb **mütrágyaféléket**, azonkívül

Rézgálicot (98-99%) elismert kitünő minőségben legolcsóbban

„**HUNGÁRIA**“ mütrágya, kénsav és vegyi ipar részvénytársaság

Budapest, V. Fürdő-utca 8.

FELTÜNŐ UJDONSÁG!

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mászt nem szíhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.

Huszár István könyvnyomdája Nyitrán.